

Asia: VN/25570/2023

Arviomuistio välimiesmenettelylain uudistamisesta

Lausunnonantajan lausunto

1. Yleistä

Kärjäoikeus kiittää mahdollisuudesta lausua arviomuistiosta ja esittää lausuntonaan seuraavaa:

Arviomuistiossa on tarkasteltu laajasti välimiesmenettelylain (jatkossa VML) uudistamistarpeita. Siihen ei kuitenkaan sisälly konkreettisia uudistusehdotuksia. Kärjäoikeus ottaa lausunnossaan kantaa joihinkin arviomuistion tuomioistuinta koskeviin kohtiin.

Yleisenä havaintona kärjäoikeus toteaa, että välimiesmenettelyn uudistaminen tulisi kytkeä pistemäisen tarkastelun sijasta siviiliprosessin uudistamiseen laajemmassa näkökulmassa. Oikeusministeriön asettama oikeuslaitostyöryhmä pohtii parhaillaan muun muassa siviiliprosessin yleisiä kehittämistarpeita. Tässä pohdinnassa eräänä keskeisenä huolenaiheena on se, että yritysten väliset riidat ohjautuvat nykyään suuressa määrin välimiesmenettelyyn. Tästä taas seuraa se, että korkeimmalla oikeudella ei ole mahdollisuutta ohjata eduskunnan säätämien lakien tulkintaa ennakkopäätöksillään. Tämä on puolestaan omiaan vaarantamaan kansalaisten ja oikeushenkilöiden yhdenvertaisuutta lain edessä. Sillä on myös vaikutusta ennakkoratkaisujen puuttuessa välimiesmenettelyissä annettujen oikeudellisten ratkaisujen laatuun ottaen huomioon, että kyseiset ratkaisut eivät ole edes julkisia.

Näistä syistä arviomuistion tarkastelukulma on kärjäoikeuden mielestä liian kapea: VML:n uudistamistarpeita tulisi tarkastella yhdessä muiden siviiliprosessin kehittämistarpeiden kanssa.

2. Välityssopimus

Välityssopimuksesta käräjäoikeudella ei ole lausuttavaa.

3. Välimiesoikeuden kokoonpano

Välimiehen esteellisyydestä käräjäoikeudella ei ole lausuttavaa.

Käräjäoikeus kannattaa esitystä, jonka mukaan esteellisyyttä koskeva kysymys voitaisiin saattaa tuomioistuimen tutkittavaksi jo välimiesmenettelyn aikana. Tällainen uudistus parantaisi välimiesmenettelyn avoimuutta, mikä yleisten tuomioistuinten näkökulmasta olisi tavoiteltavaa. Kuten arviomuistiossa on todettu, muutos edellyttäisi myös muuta sääntelyä.

Käräjäoikeus kannattaa myös VML 17.3 §:n sanamuodon selventämistä koskevaa esitystä. Muutos selventäisi oikeustilan siten, että lainsäätäjän tarkoitus ilmenisi säännöksen sanamuodosta.

4. Välimiesoikeuden toimivalta

Välimiesoikeuden toimivallasta käräjäoikeudella ei ole lausuttavaa.

5. Turvaamistoimet ja väliaikais määräykset

Välimiesten mahdollinen toimivalta antaa turvaamistoimimääräyksiä tulisi liittää laajempaan siviiliprosessin kehittämistarpeita koskevaan tarkasteluun. Käräjäoikeus viittaa kohdassa 1. lausumaansa.

6. Asian käsittely välimiesmenettelyssä

VML:ia ei ole tarpeen täydentää nimenomaisella säännöksellä välimiesten velvollisuudesta kohdella asianosaisia tasapuolisesti. Asia ilmenee jo nykyisestä VML 23 §:stä.

Muilta osin käräjäoikeudella ei ole lausuttavaa asian käsittelystä välimiesmenettelyssä.

7. Välitystuomio

Välitystuomiosta käräjäoikeudella ei ole lausuttavaa.

8. Välitystuomion mitättömyys ja kumoaminen

Käräjäoikeus kannattaa esitystä, jonka mukaan mahdollisuus ajallisesti rajoittamattomaan mitättömyyskanteen nostamiseen poistetaan. Tämän sisältöinen muutos selkeyttäisi järjestelmää. Keskeisenä ajatuksena olisi se, että mikäli asianosaiset valitsevat välimiesmenettelyn, moitekanne on aina sidottu määräaikaan.

Kärjäoikeuden mielestä kumoamiskanteen nostamisen määräaika ei tule lyhentää eikä muutoksenhakua rajoittaa. Tällaiset muutokset vähentäisivät yleisten tuomioistuinten mahdollisuutta kontrolloida välimiesmenettelyssä noudatettavia menettelytapoja. Kärjäoikeus viittaa kohdassa 1. lausuttuun.

9. Välitystuomion tunnustaminen ja täytäntöönpano

Välitystuomion tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta kärjäoikeudella ei ole lausuttavaa. Täytäntöönpanoa koskevat hakemukset ovat Keski-Suomen kärjäoikeudessa suhteellisen harvinaisia.

10. Oikeudenkäyntikulut

Kärjäoikeus ei näe tarpeelliseksi sitä, että VML:n otettaisiin itsenäiset säännökset oikeudenkäyntikulujen korvausvelvollisuudesta ja viittauksesta oikeudenkäymiskaaren säännöksiin luovuttaisiin. Kuten arviomuistiossakin on todettu oikeudenkäymiskaaren oikeudenkäyntikulusääntely soveltuu myös pääkohdiltaan myös välimiesmenettelyn tarpeisiin.

11. Onko välimiesmenettelylakia muilta osin tarvetta uudistaa tai täydentää?

-

Vistilä Tomi
Keski-Suomen kärjäoikeus - Kärjätuomari Matti Kuuliala ja laamanni Tomi
Vistilä